

Dues mirades

La bandera

JOSEP MARIA **Fonalleras**

No nego que em va impressionar que **Pedro Sánchez** volgués marcar territori amb l'exhibició magníficent de la bandera, una exageració evident i fins i tot – i ho diria encara que m'ho mirés amb uns ulls patriòtics espanyols – de mal gust. Sobretot, perquè la projecció de la *rojigualda* s'assemblava més a l'anunci del cantant de torn en un festival d'Eurovisió que no pas a la presentació d'un programa polític de renovació. Algú ha escrit que si el projecte federal del PSOE fos tan sentit i tan honest com es proclama, en lloc de la bandera constitucional no hauria estat malament que també haguessin apostat per les ensenyes de les diferents nacions que formen part de l'Estat. Una picada d'ullet que, per descomp-

tat, no hauria satisfet les expectatives grandiloqüents de qui fa servir el símbol com a major tret distintiu.

De tota manera, no em preocupa tant la magnitud del afirmació patriòtica com la lectura que **Sánchez** va fer de les eleccions del 27-S. Va dir que hi ha unes elits «que volen convèncer-nos que tot el que ens uneix es pot trencar un dia amb una votació». Primer de tot, això és mentida, perquè no és el clam d'unes elits i perquè no parlem d'un dia, sinó de la culminació d'un desèiximent. I, en segon lloc, ¿què passaria si un dia un vot trencés una unió? Potser és aquest –el de l'urna– el símbol que ens acostaria els uns als altres: la defensa radical de la democràcia i no pas de les banderes. ≡

Colossal

EMMA **Riverola**

A veure, hem de fer alguna cosa diferent, que es noti que el PSOE ha canviat, però que tampoc sembli que trencarem res, que els que ho faran són els altres. A més, els del PP no deixen de titllar-nos de radicals, així que també hem de semblar seriosos, sòlids... ¡Ja està! **Pedro**, seràs l'**Obama** europeu. Ja t'estic veient. Lluint aquesta planta de jugador de bàsquet. Res de camises arremangades i texans. Una bona americana. I a les velles glòries que ni se'ls acudi pujar a l'escenari, que ens trenquen l'estètica. Però hi falta alguna cosa. Sí, alguna cosa que ompli totes les portades, que ens faci semblar desacomplexats, innovadors... ¿Plans per frenar l'atur, impulsar l'economia o apuntalar un país que

se'ns ensorra? Bé, això de les idees i els projectes ja vindrà després, ¿no? Ara es tracta d'*epatar*. De sorprendre...

¡Una bandera! Sí, és clar, una enorme, immensa, colossal bandera espanyola. No sé per què poseu aquesta cara d'ensurt. Si li funciona a **Obama**, segur que a nosaltres també. ¿Que encara queda molt republicà passat de moda dins del partit? Doncs que es recicli. ¿Que als que estan farts de banderes els agafarà un atac d'urticària? Mala sort. No entenc tantes reticències. ¿Que potser estem ajuntant peres i pomes? ¿Símbols de la dreta amb els de l'esquerra? Sou massa puristes. En fi, sempre s'hi pot donar un toc... Escolta, **Pedro**, ¿la teva dona no deu tenir un vestit vermell, ben vermell? ≡

Petit observatori

JOSEP MARIA **Espinàs**

Es pot ser savi i dir barbaritats

De tant en tant penso en l'enorme progrés que s'ha produït en el camp de la medicina i la cirurgia. En els últims cinquanta o seixanta anys l'evolució dels coneixements ha estat d'una rapidesa impensable, tot i que, per definició, la fase intermèdia entre un descobriment terapèutic i la seva probabilitat d'aplicació demana temps.

Avui es parla molt poc de la tuberculosi. Quan jo encara no tenia trenta anys era una malaltia que preocupava molt. No hi havia un remei eficaç. Una noia alegre i feliç que havia de ser la meva cunyada va morir inevitablement. Es deia **Olga**, i per això una filla meua porta aquest nom.

Si no m'equivoco, havien arribat feia molt poc els primers envasos amb penicil·lina, obtinguts per mitjans irregulars. La medicina va fer tard. M'impresiona pensar que pocs anys de diferència marcaven la frontera entre la mort i la supervivència.

El teòleg anglès Samuel Butler va comparar un tuberculós amb una fruita podrida

El progrés farmacèutic és extraordinari. I el progrés quirúrgic ja és –almenys per a mi– increïble. Un dia jo vaig perdre el coneixement poc després de dinar. Quan em vaig recuperar, em van dir que la culpa la tenia una aurícula que havia accelerat el ritme cardíac. Resumeixo: la solució va ser introduir un catèter per l'engonal, arribar al cor i extirpar el trosset de cor rebel. «Fem deu intervencions d'aquestes cada dia», em van tranquil·litzar.

Naturalment, els humans continuem morint. També va morir, fa molt temps, el teòleg anglès **Samuel Butler**, que, parlant de tuberculosos, va escriure aquesta barbaritat: «La culpa de l'home tuberculós és la mateixa que la de la fruita que està podrida. ¿Què es fa amb la fruita podrida? ¿Perquè no es fa el mateix amb un home tuberculós? Quina falsa interpretació o negoci ens ha conduït a construir sanatoris en comptes de preparar pires funeràries?». Es podia ser teòleg, pedagog i pensador i il·lustrar i afirmar, ajuntant aquestes dues paraules, «la caritat és cara». ≡

La polèmica de l'idioma

La veritat sobre la immersió lingüística

La sentència del 2010 del TC sobre l'Estatut va obrir la porta al final del model que busca la 'lleï Wert'

JOAN **Ridao**

Fa pocs dies, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) ha desestimat per raons d'«oportunitat procedimental» la mesura cautelar sol·licitada per l'Advocacia de l'Estat perquè s'obris un nou termini de preinscripció per al proper curs, de manera que les famílies poguessin triar el castellà com a llengua vehicular. El conflicte, en realitat, mai no havia d'haver existit perquè aquesta opció no existeix i, a més, no pot traslladar-se als jutges. Però això no és més que un altre incident en un recorregut que té un final incert.

ENEFECTE, el Tribunal Constitucional (TC) ha sostingut tradicionalment que el dret a l'educació es pot garantir a través d'una pluralitat de models lingüístics. Prova d'això és la diversitat de models existents a l'Estat, com el de conjunció lingüística català inspirat per la llei de normalització lingüística de 1983 i incorporat a l'Estatut del 2006, que exclou el dret dels pares a elegir la llengua o la separació dels alumnes per centres o grups de classe. Una arxiconeguda sentència del TC de 1994 determinà no només que el català, com a llengua pròpia de Catalunya, era la «llengua vehicular», sinó també el «centre de gravetat» de l'ensenyament, a més de deixar clar que la determinació del model lingüístic correspon a

la comunitat autònoma competent en el marc de la legislació bàsica estatal. Això no era capriciós: com raonà el mateix TC, obeïa tant a l'objectiu de cohesió social com al de normalització lingüística; això és, s'entenia que per complir l'obligació constitucional de conèixer el castellà n'hi ha prou de garantir el domini de les dues llengües oficials al final de l'ensenyament bàsic.

Ara bé, en la sentència del l'Estatut del 2010, a través d'una tortuosa «interpretació conforme», pensada per salvar la constitucionalitat del article 35, tot i recordar la seva històrica posició, el TC afirmà que l'Estatut no podia impedir el dret a rebre l'ensenyament en castellà com a llengua vehicular i d'aprenentatge. Això suposà un gir important i és el que explica que la llei Wert hagi previst que, en finalitzar l'educació bàsica, tots els alumnes hagin de comprendre i expressar-se en castellà i en l'altra llengua cooficial, la utilització de la qual no pot ser font de discriminació en l'exercici del dret a l'educació. A aquests efectes, la Llei preveu dues alternatives: o bé implantar sistemes que garanteixin que les assignatures no lingüístiques s'imparteixen tant en castellà com en la llengua cooficial en les etapes obligatòries (amb la possibilitat d'incloure llengües estrangeres), atorgant a les administracions educatives la facultat de determinar la proporció raonable en cada cas; o

MIRTA ARIGORIA

bé establir sistemes en què les assignatures no lingüístiques s'imparteixen només en una de les llengües cooficials, sempre que es garanteixi una oferta alternativa, sostinguda amb fons públics, en què s'utilitzi el castellà com a vehicular en una «proporció raonable».

Aquest últim concepte no té ancoratge en cap sentència constitucional, i ha estat qüestionat per la seva indeterminació tant pel Consell d'Estat com pel Consell de Garanties Estatutàries. Per acabar-ho d'adober, el reial decret 591/2014, que desplega la llei, habilita l'Estat per substituir les comunitats quan estimi que aquestes no garanteixen l'ensenyament del castellà, disposant l'escolarització dels alumnes afectats en centres privats que tinguin aquesta oferta a càrrec de la comunitat autònoma.

A partir d'aquí podem entendre per què les recents sentències

del Tribunal Suprem (TS) (23 i 28 d'abril de 2015), relatives a dos procediments iniciats per alguns pares, han deixat de banda la doctrina del TC anterior al confús pronunciament d'aquest sobre l'Estatut, fins al punt de donar la raó al TSJC en l'execució de dues sentències del mateix Suprem del 2010 en què aquest, substituint el paper de l'administració educativa competent, fixava directament en un 25% el nombre d'hores lectives a impartir en castellà en l'àrea, matèria o assignatura lingüística corresponent al seu aprenentatge i, com a mínim, en una altra àrea, matèria o assignatura no lingüística troncal o anàloga.

NO EN VA, en aquestes mateixes sentències s'afirmava que el castellà és «també vehicular a Catalunya», a banda d'obligar la Generalitat a donar compliment a les sentències del mateix TSJC en què havia rebutjat el sistema d'atenció individualitzada en castellà previst a la llei d'educació de Catalunya (LEC) per entendre que això genera una «situació de discriminació pràcticament idèntica a la separació en grups per raó de la llengua habitual». En suma, no hi ha dubte que el model de conjunció lingüística ha quedat sensiblement alterat. Però la mare de totes les batalles, que marcarà la continuïtat o la sepultura del model vigent des del 1983, està per arribar: depèn de les properes sentències sobre la LEC i la llei Wert per part d'un TC que ja ha ensenyat la poteta. ≡

Professor titular (a) de Dret Constitucional.